

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Venitele preoțești.

Diarele din capitală au publicat zilele acestea unele notițe referitoare la întregirea venitelor preoțești în înțelesul articolului de lege XIV. din 1898.

Din comunicatul diarelor budapestane transpiră, că bisericele reformate au înaintat deja datele privitoare la calificațiunea personală a preoților, cele privitoare la dotațiunea clerului reformat, cari date au fost lucrate cu îngrijire.

Pentru biserica reformată este deci dată posibilitatea, ca încă în anul acesta să se liciudeze sumele, cu cari vine de a se întregi venitul preoțesc.

Sașii din patria noastră nu reflectează la întregirea venitelor, căci ei în timpurile vechi mai favorabile și-au asigurat pentru preoțime o dotațiune mai bună ca cea contemplată de legea statului.

Sârbii din patria noastră numai în măsură mică reflectează la întregirea venitelor preoțești, deore-ce și ei au știut asigura în timpurile mai bune din trecut dotațiune corespunzătoare pe sâma preoțimei.

A rămas să se rađime în ajutorul dela stat biserica română greco-orientală, așa spun diarele din capitala țerei.

Despre lucrările acestei biserici presa din capitală nu pöte spune nimic pozitiv.

După informațiunile luate la locul competent, biserica română până prin jumătatea lunii August nou nu a fost promovată la ministrul de culte nici insinuările preoțimei, de aceea la locurile competente nu erau ómenii orientați nici asupra preoților cari reflectează la întregirea venitelor, ca cel puțin cu ajutorul datelor promovate deja la ministrul în 1894 să se pötă face combinațiuni și la cifra ce s'ar recere pentru întregirea dotațiunei pe sâma clerului nostru.

În această lumină presintă lucrurile presa din capitală.

Nu putem vorbi în numele dieceselor surori, căci de acolo nu avem informațiuni; avem informațiuni însă dela arhidieceșana noastră, și încât privesce arhidieceșana, informațiunile presei din capitală nu sunt tocmai esacte.

Din partea arhidieceșei insinuările preoțimei pentru întregirea venitelor s'au promovată la ministrul de culte încă în 30 Iuliu nou a. c.

Dintre 833 de preoți actuali 812 au înaintat în regulă cerere pentru întregirea venitelor preoțești, 1 paroch din greșelă și-a promovată cererea direct la ministrul, 4 parochi nu s'au declarat în nici o direcțiune, iar 16 au declarat, că pentru persoana lor nu reflectează la întregirea venitelor.

În legătură cu acestea autoritatea bisericească a insinuat ea pentru eventuală întregire cele 155 parochii vacante, cari ađi stau sub administrațiune, apoi cele 16 posturi de parochi ai căror actuali parochi pentru persoana lor nu reflectează la întregire, cele 4 posturi ai căror actuali parochi nu s'au declarat în nici un fel, și în fine postul parochului, care cu ocolirea bisericești, în contra legii și a ordinațiunii ministeriale, cererea pentru întregire o a adresat direct ministrului.

Acosta în ce privesce insinuările pentru asigurarea îndreptăririi la întregirea venitelor.

Cine simte deci necesitatea de a face combinațiuni și cu cifre pe baza fasiunilor, cari au servit de basă și la facerea legii din cestiune, acela încât privesce arhidieceșana, pöte face combinațiuni în tötă tigna.

Diarele din capitală ne mai spun și aceea, că după fasiunile actuale sumele de întregire nu întrec sumele pe cari guvernul le-a luat în combinațiune la facerea legii și a bugetului pe anul 1899.

Eate deci dată posibilitatea, ca încă în lunile de tómnă ale acestui an să se facă întregirile, și preoțimea să ajungă la partea de întregire fără a eși guvernul din cadrele bugetului.

În fine ni-se mai spune și aceea, că bisericești greco-orientale i-se va pune din partea guvernului termin preclus pentru promovarea fasiunilor și cereșilor de insinuare.

Nu șcim cum stau diecesele surori cu fasiunile și cu adunarea datelor cerute de lege, șcim însă cum stăm noi arhidieceșei în punctul acesta.

Facerea fasiunilor și adunarea de date este o lucrare de natură delicată, anevoioasă, împreună cu grea răspundere și materială și morală, de aceea legarea ei de un anumit termin nu va fi cea mai norocösă deslegare.

Acosta pöte fi una din cauzele, că până acum cu töte încordările puse în serviciul acestei cauze, nu a succes a întregi fasiunile în nici un protopresbiterat.

Încât döră în casuri concrete s'ar dovedi ca cauză a trăgării și indiferentismul organelor din parochie și al oficiilor protopresbiterale, autoritatea bisericească de bună sêmă va lua măsurile cuviincioșe pentru delăturarea rölului.

Atâta în cele principiale în afacerea cu întregirea venitelor preoțești, rămând, ca dacă se va simți necesitatea și în cele speciale, să ne clarificăm punctul nostru de vedere.

Federalizarea — Ungariei. Iată cea mai nouă spaimă a luptătorilor pentru statul „național-maghiar”. „Pesti Napló” aduce în numărul de ađi o scrisöre din T.-St.-Martin, în care i-se descoperă, că Cehii cari au venit la sêrbările reuniunii „Jivena” a femeilor slovace de curând, au făcut între altele înțelegere cu șefii Slovaci și au hotărît pregătirea unui Memorand, prin care se ceră federalizarea Ungariei după teritorii de limbă. Au schițat și cuprinsul Memorandului, împărțit în vre-o 3 părți, precisând pretențiile față de dreptul folosirii limbii, a stindardelor naționale, a împărțirii funcțiilor publice, etc.

Și așa în schiță cum îl dă „P. N.”, programul memorandumului e de tot interesant,

„si non e vero, e ben trovato”, de nu-i adeverat, e bine nimerit, și îl vom da și noi cetitorilor nostri.

Sporirea armatei.

„Neue Armezeitung” publică, într'un număr recent al său un lung articol, în care documentează că e indispensabilă sporirea cât mai în grabă a cavaleriei monarhiei, spre a se evita o catastrofă apröpe sigură la prima ocașie a unui conflict.

Articolul acesta pare inspirat din locuri mai înalte și se vede că e menit a prepara lumea pentru eventuale reforme în armată.

Iată câteva date din acest articol:

Armata germană, spune „N. A.” a avut în 1870 în total 422 bataliöne pedestrime, 252 baterii (1512 tunuri) și 366 companii de călăreți; în 1898 numărul era crescut la 622 bataliöne infanterie, 500 baterii (3000 tunuri) și 378 companii de cavalerie.

Față cu aceste cifre, monarhia noastră — dice Armezeitung — a avut în 1878, în total 360 bataliöne de pedestrime, cu 1200 tunuri și 246 escadröne călăreți.

Nu se pot socoti aci și bataliönele honveșilor și Landwehrul, de öre-ce ele cu glöte cu tot abia pot face față trebuințelor din interiorul monarhiei, iar pe de altă parte această rezervă a öștinei, conform legii din 1868, nu pöte fi scösă peste graniță.

În decurs de două-șeci de ani, öștinea austro ungară s'a sporit cu 106 bataliöne și 800 tunuri, iar cavaleria numai cu 6 companii, deci cu un singur regiment; prin urmare puterea öștinei pedestre și artileriei e relativ mai mare de cât a cavaleriei.

Dacă voim, continuă diarul militar, să înceteze această disproporție, cavaleria noastră trebuie sporită de odată cu cel puțin 30 de companii, deci cu 5 regimente.

În cas de mobilisare, disproporția e și mai bătătoare la ochi, căci rezerviștii, honvezii și glötele, töte se adaugă la pedestrime. Pedestrimea s'a sporit considerabil și dispune de un isvor nesecat de rezervă, pe când cavaleria abia pöte conta pe o rezervă suficientă, din care să se repare perderile în timp de rășboiu.

FOIȚA

Femeile soldați.

Se știe că ultima răscolă din insulele Filipine, care a făcut atât de dificilă și atât de precară rezistența Spaniolilor în contra Americanilor, a fost, dacă nu pusă la cale, cel puțin încurajată, de o femeie, pe care dorința de a-și rășbuna bărbatul, a făcut-o eroină!

Doctorul Rizal abia se cășătorise când a fost arestat ca bănuir că întreține relațiuni cu insurgenții lui Aguinaldo și a fost ucis de Spanioli chiar sub ochii tinerei sale soții!

Veduvă înainte de a fi avut timpul să cunöscă cășătoria, Iosefina Rizal, în vîrstă de 20 de ani, s'a înrolat în trupele lui Emilio Aguinaldo și s'a distins prin îndrăsneala sa.

„Adu-ți aminte de doctorul Rizal!” esclama ea ori de câte-ori lovea un inamic.

Căduță în mânilor generalului Rivero, acesta, cavaler, i-a dat drumul. După aceasta ea umbla merêu cu un flacon de strichnină la dînsa, hotărîtă să nu mai cadă a doua-öră cu viață în puterea ucigătorilor soțului ei, pe cari îi ura și mai mult acum, când se arătaseră generoși.

N'a avut însă nevoie să se servescă de otravă. Obosită, sdruncinată, ea a cedat sfaturilor prietenelor sale, cari afirmău că făcuse destule victime în amintirea soțului ei, și a plecat la Hong-Kong, orașul seu natal.

Eșemple de aceste nu sunt rare.

Fără a vorbi de amazönele organizate în stat, care, precum reporteză Herodot, își mutilau sînul pentru a trage mai bine cu arcul, — antichitatea ne-a transmis numele mai multor femei cari s'au ilustrat prin valörea lor rășboinică. Așa bună-öră e Debra, care a condus la victorie triburile lui Israel; Zenobia, regina Palmirului; Camila, fiica regelui Volșeilor, pe care a cântat-o Virgil, și vitêza princesă a Marei Britanii, Boadice, — ca să nu mai cităm și altele.

Cei vechi, cari simbolisau totul, aveau pentru rășboiu deu: Marte, și o deiță: „Belona”, dând să se înțelegă prin aceasta că valörea rășboinică nu e cătuși de puțin privilegiul unui sex, ci e împărțită între ambele.

Citând dör pentru amintire pe Ioana d'Arc, care a salvat Franța și pe Ieana Hachette, care a salvat Beauvais, vom căuta în istorie câte-va anecdote cari ilustreză valörea femeii-soldat.

Tötă lumea știe că adese s'a întemplat, că din cauza unei greșeli, pricinuită de obi-

ceiu din cauza unei particularități fiziologice mai desă decât se crede, fețe au fost crite ca băeți, și au făcut, fără ca ele singure să-și dea sêmă de această anomalie, serviciul militar cu aceeași regularitate și greutate, ca și camaradii lor.

Dar ce-öce mai cu sêmă ne interesează, e femcia care se face soldat de bună-voie, sau cu un scop determinat, sau numai pentru satisfacerea unui gust ireșistibil.

Așa a fost Cristiana Davis, din Dublin, a cărei istorie o vom resuma.

Ea s'a născut în 1667. Cășătorită cu un bărbat pe care-l iubea și deja mamă a mai multor copii, ea s'a gășit singură într'o đi, bărbatul seu fiind luat cu forța ca marinar în Olanda. Acosta era pe timpul când Anglia își recruta marinarii cu arcanul.

Pentru a-și regăsi soțul, Christiana și-a încredințat copii unor prietene sigure, și-a tăiat părul, a îmbrăcat un costum bărbătesc și s'a înrolat și ea!

Rănită la lupta de la Landen, prizonieră a Franceșilor, eliberată cu ocașiunea unui schimb, ea fu iubită de fiica unui burghez flamand și a rănit de mörte în duel pe un sergent din regimentul ei, pe care iubirea această îl făcuse gelos.

Intrând în cavalerie, Christiana s'a distins la asediul cetății Namur în 1695;

s'a folosit de pacea de la Ryswick pentru a face o scurtă călătorie în Irlanda, și la lupta de la Ramilles, a fost rănită la cap de o sfărîmătură de obus. Rana acosta, a cărei vindecare a durat trei luni, a făcut să se descopere adevărul ei sex. Imediat a fost sêrbătorită în töte părțile. Soțul ei a fost liberat din serviciu cu o bună sumă de bani. și când s'au regășit, căpitanul Christianei a organizat un mare banchet pentru renouirea nunteii!

Ea n'a părășit însă armata. Bărbatul ei, care lupta alături de dînsa, a fost ucis în lupra dela Malplaquet. Perderea aceasta nu i-a pricinuit însă o durere prea vie, căci s'a măritat apröpe imediat și a primit cu această ocașie dela regina Ana, un dar de 50 livre sterlinge și o pensie. A murit în 1739.

Mariana Talbot, fiica naturală a contelui de Talbot, născută în 1778, a dus o existență și mai aventuriösă. Indrăgostită la nebunie de un capitan, Bowen, ea l'a urmat în Flandra ca ordonanță a lui, sub numele de „John Taylor”. Aci nedemnul ei amant a obligat-o să servescă în calitate de toböșar. Bowen fiind ucis, ea s'a angajat mai târziu în marina engleză. O aventură de dragoste a silit-o să mărturisescă că sub numele de John Taylor se ascundea o femeie.

*

Din România

Bóla Regelui Carol.

Buletinul dela 7/19 August despre starea sănătății Regelui, e următorul:

Starea M. S. Regelui este astăzi satisfăcătoare. Noaptea a fost liniștită; forțele, sguduite prin gastralgia violentă din 4 August, revin gradat.
Dr. Theodori.

Faptul îmbolnăvirii acesteia pe neașteptate a Regelui Carol, face mare neliniște cercurilor bucareștene. Un diar de frunte, „V. N.” publicând buletinul, ține a adauge la el următoarele:

Astăzi primăvară, M. S. Regele a fost impeditat de a merge, ca în cei-alți ani, să se odihnească la Abazzia de munca încordată pe care o consacră țării.

Acum, în Iulie, Majestatea Sa a fost bolnav, și au fost zilele când publicarea buletinelor, semnate de dr. Theodori, au alarmat pe toți în chip îngrijitor!

Din fericire însă, sănătatea Suveranului s'a restabilit și se anunțase chiar ziua precisă a plecării Sale în străinătate, când deodată fu iar cuprins de o nouă indispoziție, de data aceasta și mai violentă.

S'a citit cu bucurie acest buletin, prin care se afirmă că starea Regelui este satisfăcătoare, și nu ne îndoiim cătuși de puțin că nu inspiră nici o îngrijire, căci în acest cas, de sigur nu s'ar fi lăsat, și distinsul dr. Theodori nu și-ar asuma singur toată răspunderea, ci s'ar chema și alți medici cari s'au dea Suveranului îngrijirile lor.

Reflecțiunile acestea ni-se impuneau, și sperăm că ele vor liniști pe cei alarmați de alte știri ce vin din cercuri ce ar trebui să fie bine informate.

Revistă Bisericească.

Los von Rom!

În orașul Komotan din Bohemia, 120 de Nemți papistași au ieșit din sinul bisericii „singure mântuitoare”, și s'au făcut protestanți, conduși, afară de credința religioasă, și de considerația națională, de a fi și prin credință mai aproape de grosul neamului, de Germanii protestanți din imperiu.

Contra limbei vechi slave.

Archiepiscopul de Zara Rajcevic a făcut de curând pași pentru scoterea limbei vechi slave din întrebuințarea liturgică, fapt prin care și-a ridicat asupra-și pe Croați și Dalmați.

Dar străduința anti-slavului arhiepiscop n'a aflat primire favorabilă la scaunul papal unde întrevinise. Ci scaunul papal și-a rezervat a veni el cu o decizie de regulare a întrebuințării acestei limbi vechi.

O altă eroină engleză, înrolată și ea pentru a-și regăsi soțul, care dezertase din marină, *Hana Snell*, a luat parte la asediul orașului Pondichery, sub numele de „James Grey”, și după câțiva ani de serviciu aflase că soțul ei fusese executat pentru un asasinat.

Un teatru din Londra a angajat-o apoi ca să jöce în drame nautice și militare. Ducele de Cumberland obținându-i o pensie de 20 livre sterline, ea a cumpărat o căruciumă, căreia i-a pus firma: „La femeea-soldat”.

Pe o pământ mormentală din cimitirul din Brighton se cetesce epitaful:

„În amintirea *Phoebe Hessel*, care s'a născut la Stepney în 1713. Ea a sorvit număröși ani ca simplu soldat în regimentul 5, în diferite părți ale Europei, și în anul 1745 a luptat sub comanda ducelui de Cumberland la lupta de la Fontenoy, unde a primit o lovitură de baionetă la braț. Lunga sa existență, începută în timpul reginei Anna, s'a prelungit până sub domnia lui George IV, a cărui dărnicie i-a asigurat bună-starea în ultimii ei ani. Ea a murit la Brighton la 12 Decembrie 1821, în vîrstă de 108 ani”.

Nu trebuie de asemenea să uităm pe dona *Rafaela Mora*, care, la 1780, a apărat ea

Din Seliște.

La 20 August reprezentanța comunei Seliște a luat între alte obiecte în desbatere și atacarea regulării școlii învățăceilor de meserie.

În legătură anume cu raportul comisiei de supraveghere a acelei școle, prezentat de notarul în această sedință, membrul reprezentanței Dumitru Lăpădat, în calitate de director al școlii învățăceilor de meserie, espune mai pe larg starea acestei școle, dezvoltarea ei, rezultatul obținut, însemnătatea ei pentru binele obștesc, dar și greutățile și neajunsurile ce se întîmpină la învățămînt mai ales din împrejurarea, că învățătorii dela școla populară confesională din loc, pe lângă orele multe ce li se impun de regulamentul școlar, sunt necesați a provedea instrucțiunea și la școla pentru învățăceii de meserie, și acesta se face în lipsa unei puteri didactice ce ar fi să fie angajată exclusiv pentru numita școlă. Arată ce folose și ce îmbunătățire ar rezulta pentru învățămînt, dacă o putere didactică anume calificată pentru acest fel de școlă, s'ar putea aplica.

Drept aceea atrage luarea amintă a reprezentanței comunale, ca susținătoare a școlii, asupra acestei împrejurări, și în considerare că bugetul comunei, mai ales în urma marilor investițiuni făcute în timpul din urmă în folosul public, nu mai e în stare să supöte o sarcină nouă, face propunerea ca reprezentanța comunală să înainteze o rugare către Universitatea săsască, care subvenționează cu multă bunăvoință și cu dare de mîna, afară de cea din Seliște, pe toate școlilele pentru învățăceii de meserie de pe teritoriul fostului „Fondus regius”, și în aceea rugare să se ceară o subvențiune anuală de 600 fl. în scopul de a aplica la școla de meserie a învățăceilor din Seliște o putere didactică exclusiv pentru această școlă.

Reprezentanța comunală primește în unanimitate propunerea membrului Lăpădat, și a designat din sinul seu o comisiune (Bucur Comșa, Dumitru Roman, Dumitru Chirca și Nicolae Lupaș), care să redacteze adresa și să o prezenteze în persoană la presiul oficiului central al Universității săsăsi, rugându-se pentru binevoitoare spriginire.

Adresa făcută arată că comuna Seliște e obligată prin lege a-și susține o atare școlă, că numărul învățăceilor obligați a cetate școlă variază între 130—150. Instrucțiunea au provădit-o învățătorii dela școla populară confesională pe lângă remunerățiunea modestă din cassa alodială; și și pentru viitor sarcina cea mai mare tot asupra lor va cădea.

Dar s'ar putea ajuta mult instrucțiunii în această școlă, dacă cel puțin o putere didactică, anume calificată, s'ar aplica, exclusiv pentru această școlă.

De aceea reprezentanța comunală a decis în principiu aplicarea unei astfel de puteri didactice. Lipsindu-i însă comunei mijlocele pentru dotarea unui astfel de post, și-a îndreptat privirea la Universitatea săsască, și ca reprezentantă a celor șapte județe, la care a aparținut și comuna Seliște, — și luând de basă faptul, că toate școlilele învățăceilor de meserie de pe fundul regiu sunt cu dărnicie subvenționate, ba

singură, în contra lui Nelson, castelul San-Carlos de Nicaragua, dând foc succesiv tunurilor pe cari garnisona le părăsise încercate! Viitorul învingător de la Trafalgar a fost lovit în ochi de o sfărîmătură de obus și a părăsit tentativa sa. Dona Mora a primit ca recompensă de la guvernul spaniol o pensie și brevetul de căpitan cu uniformă gradului său.

Theroigne de Mericourt și Rosa Lacombe, vivandierele armatelor și chiar voluntarele religioase sau laice ale ambulanțelor, au drept, sub diferitele titluri, la un loc în galeria femeilor soldați.

Istoria Sarasinilor, luptele Spaniolilor în contra Maurilor, răsbóiele contemporane în China, recentul răsbóiu greco-ture, ultima insurecțiune brasiliană, cu eroina sa *Maria Boarbosa*, ar procura materie pentru un volum întreg asupra isprăvilor răsbóinice ale femeilor.

Cele scrise mai sus demonstreză de ajuns că femeea, la nevoie, știe să pörte armele și să se servescă de ele. Și în această meserie ea pöte da, în mod excepțional bine înțeles, aceleași rezultate ca și bărbații, ceea-ce probă că „Amazónele” n'au degenerat, din timpurile legendare și până în zilele lui Behanzin.

unele exclusiv susținute din dotațiunile primite dela Universitate, să se röge și dînsa ca să fie subvenționată în scopul mai sus atins din venitele Universității și a celor șapte județe, cu o sumă anuală de 600 fl. spre binele și interesul obștesc.

Dorim succes norocos acestei importante întreprinderi.

Revistă Externă

Relațiunile ruso-sërbe.

Presă rusescă continuă campania cu privire la evenimentele ce se desfășöră acum în Serbia, în urma atenatului contra ex-regelui Milan.

„Nowoie Wremia” scrie următoarele relativ la acesta și cu privire la viitörea convocare a Scupcinei:

„Scupcina actuală nu pöte fi considerată ca reprezentațiune națională, fiindcă este ieșită din niște alegeri falsificate și făcute sub presiunea guvernamentală.

„Dacă ea sancționează actele reprobabile comise de ex-regele Milan, nu va fi decât complice a acestuia și va comite acte ilegale și arbitrare, cari au indignat întröga Europă”.

Șiarul rusesc încheie astfel:

„Dacă Sërbia vrea să iase din situația precară în care se găsește, și dacă regele Alexandru vrea să-și păstreze și consolideze tronul, este absolut necesar ca ex-regele Milan să părăsască țara”.

Limbajul violent și categoric al presei rusești este förte comentat, dat fiind că ea se află sub regimul censurii preventive.

NOUTĂȚI

Stipendiști noi. Consistoriul nostru arhidieceșan, a votat în ședința sa din 5/17 August a. c. clericului absolut *Ioan Dobre* din Zernești, stipendiu de 500 fl. din fundațiunea „Moga”, pentru a-și urma studiile la o universitate din patrie ori străinătate; iar studenților de clasa a VIII-a gimnasială *Nicolau Bălan* din Blașfalău de sus și *Ioan Prodan* din Cheuchiș, un stipendiu de câte 60 fl. din fundațiunea „Francisc Iosif”.

Procesul Dreyfuss decurge fără mari senzații acum. Lumea e mai alarmată de Paris, care e în o ferebere grozavă. Socialiști, monarhiști și republicani, toți sunt în picior și în mișcare și provöcă încercări sângeroase de stradă. Labori s'a presintat Marți iar la pertractare ca apărător alui Dreyfuss, restabilit aproape deplin.

Primiriile în seminariul „Andreian”. Pentru anul școlar curent 1899/900, au fost primiți în seminariul nostru „Andreian”, în secțiunea teologică 19 tineri, dintre aceștia 10 maturisani, 1 cu 7 clase gimnasiale, 5 cu 6 clase gimnasiale, iar 3 cu 4 clase gimnasiale și cursurile pedagogice. Nu au putut fi luate în considerare cererile la 5 inși, neavînd calificațiunea prescrișă în Regulament.

Pentru secțiunea pedagogică s'au primit 39 tineri și anume: 12 necondiționat, avînd pregătirea de 4 clase gimnasiale; ceilalți 27 s'au admis la facerea examenului de primire, și numai după prestarea aceluia vor fi primiți definitiv.

Gróznica sporire a Ovrelor în Bucovina. Despre înmulțirea cea îngrijitoare a Jidanilor în Bucovina, ne putem face idee din următoarele date: În anul 1774 erau în acesta țerișöră numai 526 suflete evreești. În 1778 însă se putură număra deja 800 de suflete. În 1782 se numărară deja 714 familii evreești. 1787 sunt 24003. În 1799: 3366 suflete. În anul 1803 erau în Bucovina 669 familii. Dela acest an crește numărul Evreilor în Bucovina rapid, atât prin naștere cât și prin imigrațiuni neîncetate din învecinata Galiciia și Rusia, așa că ei numărau în 1817: 1031 familii, în 1821: 6077, în 1826: 7828, în 1846

11581, în 1850: 14581, în 1857: 29187, în 1869: 47754, în 1872: 32933, în 1880: 67418, 1890: 82717, ear de present este numărul Evreilor apröpe 100,000 suflete.

Vai de biata țară!

Frumos dar casei Domnului. Văduva *Maria Bedean*, din comuna Cojocna, tractul protopresbiteral al Clușului a donat bisericeii de acolo un pămînt în valöre de 500—600 fl. Mângăere pöte avea numita văduvă, că și-a achitat datorința într'un mod atât de vrednic de laudă fața de casa Domnului, iar tapta acesta a dînsii, servescă de îndem și altor creștini adevărați.

Simulare descoperită prin rațele Röntgen. Un infanterist din garnisona din Cernăuți a fost predat în decursul ultimului an de presentă în mai multe rînduri spitalului, din cauza unei inflamații de os la fluorul piciorului. În totdeuna după o bóla de câteva săptămăni s'a însenătoșat, încât putu reîntra în serviciu; după un restimp öre-care însă bóla se repeta. Din cauza bólei, care atât de des se repeta, exista acum tendența de a-l concedia pe infanterist dela regiment. Spre a se orienta însă asupra naturei bólei, s'a făcut în spitalul militar o cercetare cu rațele Röntgen, și fotografia fluorului, care părea bolnav, dovedi că el este deplin intact. Se aflară însă nouă ace în pulpă, cari și-le-a băgat simulantul adînc în carne, pentru-ca să producă inflamația artificială. Se pare că simulantul, de câte-ori dorea să între în spital, își băga în pulpă 1—2 ace, pentru-ca astfel să scape de serviciul militar. Razele Röntgen au făcut așa dară servicii bune.

Producție în Daneș. O petrecere declamatorică-teatrală se va arangea Duminică la 15,27 August a. c. în localul școlii române din Daneș, de tinerimea română de acolo. Venitul curat e destinat pentru nființarea unei biblioteci populare.

Program: O disertație pentru popor; „Cinel—Cinel” comedie cu cantece într'un act, de V. Alecsandri, jucată de persoanele: Z. Tătar, I. Iliovic, E. Criste, C. Tătar și P. Costandin; „Dormi în pace” poezie de A. Vlăhuță, declamată de G. Tătar După producție dans.

Școla sup. de agricultură din București-Hereströu. Primum spre publicare următorul anunț: În ziua de 6/18 Septembrie a. c. se va ținea la școla superiöră de agricultură din București-Hereströu examen pentru ocuparea a 15 burse ale statului Român, și mai multe locuri de solvenți pentru anul școlar 1899—1900. Condițiunile de admitere la examen sunt: a) Să aibă etatea de cel puțin 15 ani împliniți (dispensă de etate nu se acordă). b) Să fi terminat cel puțin 4 clase gimnasiale clasice, reale sau un alt curs equivalent. Absolvenții a 8 clase gimnasiale și cei cu testimoniu de maturitate se primesc fără concurs. c) Să sänätos și de o constituție robustă care se va constata de medicul școlii.

Cererea de inscriere se va adresa de adreptul direcțiunii școlii superiöre de agricultură — București-Hereströu cel mai tărduiu până la 5/17 Septembrie. Ea va fi subscrisă de părintele sau tutorele candidatului când este major și va fi însoțită de actul de nascere, de actul de vaccinare și de certificatul studiilor făcute. Informațiuni mai detaliate se se cëră la direcțiunea școlii.

Petrecere în Seliște. Pentru sporirea „Fondului pentru ajutorarea studenților săraci”, tinerimea studiösă din Seliște își va ținea obicinuita Petrecere de vară în 15/27 August (la sfânta Mărie), la care invită cu toată stima.

Salutări împărătești și stringere de mână de tot felul. Nu numai muritorii de rînd sunt aceia, cari au obiceiul să-și întindă și să-și stringă împreumtat mîna în semn de salut. Capetele încoronate încă se folosesc de acest chip de a saluta, și mai ales împăratul Germaniei e acela, care dă mîna bucuros cu ori și cine. Se istorisesc fel de fel de anectode despre aceia, cari au avut onörea și fericirea, de a da mîna cu împăratul Vilhelm, căci popularul monarh mai are și obiceiul de a stringe câte o dată în

glumă mâna atât de puternic, încât cel onorat în chipul acesta abia se poate stăpâni să nu țipe de durere! Un astfel de om poate dice cu tot dreptul: „Impăratul a făcut asupra-mi o neuitată impresiune“.

Și regele Italiei întinde bucurios mâna supușilor săi.

Țarul actual al tuturor Rușilor însă, dă mâna numai cu domnitorii și cu membrii familiei sale. De această distincțiune n'au parte nici chiar generalii și miniștrii săi. În privința aceasta e interesant să se știe, că înainte de visita la Petersburg a președintelui republicii franceze, Faure, au avut loc la curtea rusă adevărate petreceri diplomatice, că ore Țarul se dea mâna cu președintele sau nu. Toți cei dela curte au fost contra, căci de și Faure era președintele „marei națiuni“, el totuși era „cetățean“, ca și ceilalți. Așa s'a întâmplat apoi, că Țarul Nicolae II a îmbrățișat pe președintele Faure la întâlnirea lor.

Impăratul Francisc Iosif, care e recunoscut de unul din primii gentilomi ai Europei, ocupă locul de mijloc, nu e nici prea mare prietin, dar nici nu se ferește de a da mâna mai ales cu generali, miniștri și înalți prelați. Cu cetățenii distinși încă dă mâna, dar numai în semn de o deosebită distincțiune; încolo salută foarte prietenește pe toți supușii săi, închinându-se ușor și zimbând cu bunătațe.

Cămătari pedepsiți. Tribunalul reg. din Biserica Albă a judecat pe Jidanul Lővoy Károly din Pesta la *trei luni temniță și 4000 fl. pedepsă în bani*, pe agentul Adolf Nadas la *3 luni temniță și 3000 fl. în bani*, — pentru camătărie fără inimă față de popor. Jupânii dădeau bani împrumut înainte pe rōda câmpului, și-apoi de unde nu se făcea și omul n'avea de unde da, fi lua în bani pentru 4—5 fl. câte 10—14 fl. cât diceau că ar căpăta acum pe bucatele ce nu le-au putut primi. Lucrul s'a descoperit. Sute de țărani erau supți în acest fel. Tribunalul i-a învătăat acum nițel mores pe jupâni.

Legătură nouă între România și Bulgaria. O nouă linie ferată bulgară Sofia-Iansen-Samovit a fost inaugurată și pusă în circulațiune. Linia aceasta are o mare importanță și pentru România, căci ușurează traficul de pasageri și mărfuri între România și Bulgaria și va face ca relațiunile comerciale române cu Bulgaria să crească.

Guvernul bulgar, când a început construirea acestei linii, a plănuit-o să mērgă de la Sofia prin Iansen, la Rusciuk. Linia ferată dela Iansen la Samovit a fost construită de mai înainte de o companie străină și guvernul bulgar a răscumpărat-o, numai pentru a avea o comunicație directă și scurtă cu România pe propriile lui linii.

Acum, în urma unei înțelegeri intervenită între guvernul bulgar și cel român, s'a decis ca noua linie să fie pusă în legătură cu liniile românești prin Turnu-Măgurele. De la Samovit și până la Turnu-Măgurele, linia română și bulgară va fi servită de vapoarele „Regiei Monopolurilor Statului român“, care vor face curse regulate.

În urma acestui aranjament, călătoria de la București la Sofia se va face numai în 22 de ore, pe când mai înainte prin Sabatca și Belgrad se făcea în 41 de ore. Mai târziu drumul de la București la Sofia se va putea face numai în 16 ore.

Pe această linie vor circula trenuri de pasageri, trenuri de mărfuri și trenuri mixte, Serviciul de poștă va fi făcut de toate trenurile.

Circulația va începe de la Turnu-Măgurele la Sofia în zilele acestea.

Ciuma în Portugalia. Din Madrin se telegrafiază că ciuma ia proporții întinse la Oporto.

Consulul spaniol din Oporto va fi urmărit pentru că n'a înștiințat guvernul său despre apariția ciumei la Oporto. Se asigură că la Lisabona s'ar fi ivit un cas de ciumă.

Pe ziua de 7 Aug. au fost 3 cazuri de ciumă la Oporto.

Printr'un decret al guvernului francez s'a autorizat institutul Pasteur să prepare ser în contra ciumei.

Se știe că acum cât-va timp guvernul francez a interzis acestui institut să prepare

ser contra ciumei. Față însă cu ivirea ciumei în Oporto (Portugalia) guvernul francez s'a decis a da voce preparării serului.

S'a constatat că în mijlociu mortalitatea printre persoanele atinse de ciumă la Oporto a fost de 40 la sută.

Din cauza ciumei consiliul sanitar spaniol a decis de a supune la o carantină toate proveniențele din porturile Portugaliai, de a instala lazarete pe hotarul de uscat, și de a *întrerupe ori ce comunicație între Spania și Portugalia*. Asta cu atât mai vortos că cazurile nouă de ciumă nu încetă a se ivi.

Asemenea mēsurii întinse de precauțiune a decis guvernul italian a lua.

Se pustiese Ciangăii!... Ciangăii de pe la Panciova își adună boscărtelile și se întorc în țerile „strēine“ de unde au fost aduși... „Egyetértés“ de ađi își începe primul articol astfel:

De mult n'a mai fost prin Țările maghiare veste mai tristă ca aceea ce acum o dăm: Frații noștri de sange, Ciangăii din jurul Panciovei, nu mai birue greutățile vieții maghiare (înțelege din Ungaria), își lasă aici noul cuib la care au clădit de 15 ani și se duc napoi, dacă se pōte în Bucovina, dacă-i nevoe ori-unde în lumea asta largă!... Dar se duc. Aci nu mai rămân!...

Nu. S'au săturat de „fericire“...

Pentru studenți gimnasiali.

Concurs

Dela „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ conform concludului Nr. 184 din 3 August a. e., cu începutul anului școlar 1899 1900 sunt de conferit următoarele stipendii.

1. Un stipendiu de 50 fl. pe an, din fundațiunea „Dobăca“, destinat pentru un gimnasist născut în fostul comitat al Dobăcei.

2. Un stipendiu de 60 fl. pe an, din fundațiunea „I. Roman“, destinat pentru studenți de gimnasiu aci școlile reale.

3. Un stipendiu de 60 fl., pe an din fundațiunea „Marinovic“, pentru studenți de gimnasiu ori școlă reală.

Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al „Asociațiunii“ în Sibiu (Strada Morii nr. 8) până la 5 Septembrie st. n. a. e. provēdute cu următoarele documente: a) atestat de botez, b) testimoniu școlar pe anul 1898—99, c) atestat de paupertate.

Cererile întrate după termin nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiu la 3 August 1899.

Șulufu

Dr. Beu,
secr. II.

O întimpinare.

În Iuliu trecut meseriașii români din Orăștie au arangeat o petrecere, la care însă poporul nu a luat parte. Pentru această neparticipare, fōia de acolo „Revista Orăștiei“ a aruncat bănuială asupra dlui inv. I. Branga, că d-sa ar fi fost care a îndemnat poporul a nu participa. Findcă dl Branga a trimis numitei foi o rectificare însoțită de declarațiuni dela popor, cari spulberau cu totul afirmațiunile foii, și redacția a aflat de bine a nu le publica, — ni-a trimis nouă o întimpinare, cu rugarea a-i da ospitalitate, spre a arēta cât de neloyal a purces redacțiunea foii numite față de d-sa. Dăm în extras esențial întimpinarea. Dl Branga dice:

În Nr. 28 din a. e. al „Revistei Orăștiei“ un anonim descriind petrecerea meseriașilor români din Orăștie, mă învinue că ași fi îndemnat poporul să nu participe la aceea petrecere. Am trimis redacției numitei foi o întimpinare în care am declarat categoric că „svonul“ după care s'a luat, este o născocire reūtăcioasă. Întimpinarea asta mi-s'a publicat, dar ciuntită, deși era provēdută cu subscrierea mea. Pe lângă aceasta redacția îmi face un comentariu în care nu se mai susține că „poporul“ a fost îndemnat, ci — coriștii, a căror dirigent am onōre a fi, au fost îndemnați de mine să nu participe! Și această aserțiune și-o bazau pe convorbirea unui corist, cu un arangeator al petrecerii, care spusese că va vedea ce dic și eu, despre mers. Și findcă chiar acel corist a lipsit, de aci deducțiunea redacției, că totuși „a fost ce a fost“, că se va fi țesut vr'un plan secret în societatea coriștilor. Au și numit pe acel corist.

Față cu această renoită încercare de a mă scōte „vinovat“ cu ori-ce pref, am luat dela

coristul numit o declarație, în care spune că nici n'a vorbit cu nimenea în cauza petrecerii, despre mine, iar dela ceilalți o alta declarație, din cari eșea clar la ivelă, că eu nici convorbire cu ei despre petrecere, n'am avut.

Aceste două declarațiuni, împreună cu observările mele, le-am așternut prea cinstitei redacțiuni, cerēnd să le publice spre rectifi-carea mea. Vēdēndu-se însă domnii redactori strinși cu ușa de aceste declarații, în dorința lor de a submina modesta reputațiune ce am înaintea poporului și meseriașilor noștri, *nu mi-au publicat nici reflecșiunile mele și nici declarațiunile coriștilor*, ci au mai încurcat ei trēba cum s'au priceput, pe spatele fōiei, sbătându-se a susține chiar și acum „zvoul“ lor!

În restul întimpinării dl Branga își dă espresie indignării sale, indignare după cele pățite cu numita fōie, destul de întemeiată, pentru îndărătnicia cu care nu vrea să-și recunoască greșala, ci chiar și în fața celor mai solemne declarațiuni contrare a celor la cari se provocase, tot vrea să rămână ea biruitoare în afacere, suprimând vocile lămuritoare, — și dorește ca aceste apucături ale domnilor dela numita fōie, să fie cunoscute publicului.

Disertație

ținută în 4/16 Iulie 1899 la adunarea generală a despărțământului V (Seliște) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, în Poiană.

(Urmare din nr. 82.)

Profitând de buna dispoziție, ce se vede din fețele D-vōstre, pline de sănătate și veselie, mi-voi alege și eu, ca ore-când Maria, sora Martei din Evanghelie, partea cea bună, și voi vorbi în câteva cuvinte despre unele din acele multe însușiri vrednice de urmat, cari fac lauda și mândria Românilui de pretutindenea, în deosebi însă a bravului nostru popor din Poiană.

Încep după cuviință cu partea sufletescă. Religiositatea Românilui, mai ales a celui diu Mărginime, a devenit aproape proverbială. Atât de mult ține el la cuvintele Psalmistului: „începutul înțelepciunii este frica Domnului“ — în cât pe cel-ce nu arată destulă reverință cătră lucrurile cele sfinte, ori le ia chiar în bătae de joc, fie acela cât de învățat, fie el cum s'ar dice „dobă de carte“, l'încunjură cât pōte, nu vrea să aibă cu el nimic comun, „nici în clin, nici în mănec“, și resonamentul seer asupra unui ast-fel de om l'încehe cu cuvintele: „se vede că-i lipsește o dōgă“, ori „la un sac de învățătură trebuie un car de minte.“

Despre tăria în credință, cu care Poienarii din vremuri au ținut la legea noastră strămoșască, există tradițiuni (povestiri) locale, de fapte vitejești, cari prin peana unuia dintre mulții fii vrednici ai acestei comune, au trecut în domeniul istoriei; există ca dovadă monumentală biserica, în care cu evlavie se preamărește numele celui preainalt; vie dovadă e și viața morală a poporului, care, — deși în multe privințe referințele de traiu i-s'au schimbat pōte înspre rēu, — nu se lasă a fi molipsit de curentele stricăcioase ale neconfesionalismului sau păgânismului din zilele noastre, ci ține încă cu căldură la vechile obiceiuri creștinești, împlinește cu credință poruncile bisericesci și acopere cu respect și iubire pe propoveditorii cuvēntului lui D-șeu, pe onorabilii preoți.

Putem fi deci liniștiți pentru viitoriu știind că:

„Pân' credința vom păzi,
„Nu ne temem c'om peri;
„Vie valuri mari de foc,
„Nu ne vor clăti din loc“.

Alături de biserică și în legătură cu ea, este a se considera și fōia acestuia, școlă, ca un factor de netăgăduită necesitate și importanță pentru existența și tăria unui popor.

Dacă una, adecă biserica, ne încăldește inima, ne nobilitază simțirile, ne regulēză pornirile, cu un cuvēnt: ne face creștini buni și omeni de omenie, ceealaltă, adecă școlă, ne luminează mintea învațându-o cu cunoștințe folositoare, ca să putem susține lupta vieței. Și e grea această luptă mai ales pentru noi, cari o purtăm în condițiuni rele și cu puteri neegale. E grea, și totuși o purtăm, o purtăm cu îndărătnicia omului, cate știe ce voiește. Și Românul voiește mai pe sus de tōte să fie și să rămână ceea-ce a fost și este lăsat de D-șeu, adecă Român și creștin din creștet până'n tălpi; iar ca urmare dorește apoi să-i fie îngăduit ca să-și desvōlte puterile sale sufletești și trupești în direcțiune națională și religioșă-morală dând creșemēt vorbelor poetului, care dice:

„Ori-cât timp Român vei fi,
„Nu te teme că-i peri“.

Dar' ca rezultatul dorit să incline în partea noastră, se cere înainte de tōte: 1.) tărie în voință și statornicie, 2.) unire în cugete și în simțiri, 3.) dărnicie și jertfirea foloselor particulare scopurilor obștești.

Picătura de apă e mică, mōle și ușoră, dar' dacă cade des și neîntrerupt în același loc, e în stare să facă gaură și în șteul cel de pētră.

Așa e și cu omul stăruitor. Dacă nu-i succede ađi, i succede mâne, dacă nu mâne, poimăne ori mai târziu, odată însă, fie încredințat, tot va izbuti.

Despre tăria unirei în cugete și simțiri ni-se povestește următoarea istorioră foarte instructivă pentru referințele noastre, am putea dice ale Românilor de pretutindenea.

Un tată avea 3 copii. Fiind aproape de mōrte, i-a chemat la sine și voinde să-i convingă despre tăria și folosul unirei și a bunei înțelegeri dintre ei, a cerut să-i aducă o legătură de nuele și le-a đis: rupeți legătura aceasta. S'au încercat toți 3, dar n'au izbutit. Cercați, le-a đis apoi, numai cu o vărgea, dōr veți putea.

Au cercat și rupēnd tot câte una, pe rēnd le-au rupt pe tōte. Vedēți, le a đis apoi bătrânul înțelept, așa de tari ca snopul de nuele veți fi și voi, pe câtă vreme veți iubi și în unire veți trăi.

Deci sēmēnță de aur conțin cuvintele poetului nostru iubit (Alexandri):

„Unde-i unul, nu-i putere,
„La nevoi și la durere;
„Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește“.

Dar ce să aducem noi pilde din despărțare, pe când atâtea pilde vii — frumoșele întocmiri și însorții economice și culturale din acesta comună — ne vorbesc cu glas înalt despre rezultatele mănōse ale bunei înțelegeri dintre frați.

Dar cea-ce ridică mai mult valoarea lucrului, este împrejurarea, că Poenarii n'au bătut doba, cum fac alții, ca să fie lăudați, ci tōte le-au săvērșit în liniște și tăcere. În cojnița cu trântorii mulți, șgomotul e mare, dar puțină miere.

Știind noi bine, că asemenea lucrări produc asemenea urmări, n'avam decăt să facem cuvenita aplicație, ca cu timpul să pōtă dice fie-care despre comuna sa:

„Nici la noi în șatră
„Nu mai bate vēnt și pētră“

adecă: nu mai sunt neînțelegeri și frecări. Cu acestea ași fi vrut să încheiu; dar cum se dice, „vorba vorbă aduce“ — multe dei mai bat încă la ușa gândirii mele și cer investimintare. Sē-le înciripez deci câte o hăinuță, fie cât de simplă și serăcăcioasă, numai să fie curată.

Sunt omeni, adevērat că puțini, căroră le suride norocul în tot locul, și pretutindenea le iasă cu plin; aceștia țin la cuvintele Psalmistului (32, 5. 118, 64.) „pămēntul e plin de bunătațe lui D-șeu“. Aceștia-s optimiști. Sunt apoi iarăși alții, neșămēnat mai mulți, căroră traiul li-e greou, și tōte le merg de — andōsele, al căror cer deapūrearea e nouros, aceștia inclină spre Apocalips, unde se dice (8, 13) vai, vai, vai celor-ce locuesc pe pământ“. Aceștia-s pesimiști. Adevērul însă nu pōte sta nici pe partea unora, nici pe partea altora, ci ca — de obicei — la mijloc.

(Va urma).

VARIETĂȚI

(Un căne matematic) La „Nouveau Cirque“ în Paris, timp de-o lună de zile înainte de închidere, lumea a fost foarte interesată de minunile ce face clownul Castel cu cănele seu „Sultan“.

Sultan e un animal extraordinar; se pare că la dînsul lucrēază inteligența și nu o dresare mecanică. În ori-ce cas, Castel nu vrea să-și dea pe față secretul. La alți căni se scie că-i deprinde a se plimba pe dinaintea cifrelor și a se opri la una din ele, d. e. când profesorul pocnește din unghie. Și ca să ajungă la acest rezultat, câte necazuri n'a tras bietul căne ca să pōrte titlul de „învēțat“!

Iată însă cum operēază Sultan: unul din privitori spune o cifră de la 0 la 10. Castel o repetă cănelui, și acesta o spune tare hămăind de atâtea ori câte unități sunt în ea. Chiar dacă i-se lēgă ochii și dacă e la mare depărtare de Castel, Sultan tot vestese cifra cerută de cineva din public, ba chiar și cifra numai gândită, și face tōte operațiunile aritmetice cerute; spune și ceasul privind un ceasornic ori-care, spune din ce an e moneda, etc. Castel dice: „Eu și Sultan unul suntem, trăim împreună. Nu-l părăsesc nici odată; suntem dōr în comunitate de idei, și-i împărtășesc tōte ideile; mă înțelege ca și un om“.

Nr. 324—1899

[175] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a II-a în Romoșel, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.”

Emolumentele împreună cu acest post s'au statorit în ședința comitetului parochial din 13 Ianuarie 1899 cu suma de 608 fl. 85 cr. val. a. venit anual.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor prescrise, în termenul deschis, oficiului protoprezbiteral subsemnat.

Orăștie, 9 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort., în conțelegere cu sinodul parochial ținut în 8/20 August a. e. în Romoșel.

Vasiliu Domșa
protopresbiter

[176] 1—1

Publicare de licitațiune.

Comuna Pianul-de-jos, tractul Sebesului-săseș, dă repararea morii sale în întreprindere prin licitațiune minuendă.

Licitațiunea se va ținea *Duminică în 22 August* (3 Sept.) a. c., la 2 ore d. a. în școala română din loc.

Prețul strigării este 1000 fl., după care licitanții au a depune un vadiu de 10%.

Condițiunile se pot ceti la comitetul parochial.

Pianul-de-jos, 8 August 1899.

1. *Bena Nicolae Savu*
par. și presid. not.

Vedut:
Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 235.

[158] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci din comunele bisericesti aici mai jos numite, în tractul protopresbiteral Murș-Oșorheiu, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, anume:

1. Erdő-Sângeorgiu, cu salar anual de 300 fl., locuință în edificiul școlii și grădină.

2. Șoi mușul-român, salar 300 fl., locuință și grădină.

3. Petea-de-Câmpie, salar 300 fl., locuință și grădină.

Petițiunile concursuale, instruite în înțelesul §-lui 60 din „Regulamentul pentru org. învățământului în școlile populare, din 1895”, se vor adresa la subsemnatul oficiu ppresbiteral.

Informațiuni mai ample se pot lua la fața locului, dela comitetul parochial, precum și dela subsemnatul protopresbiter.

Murș-Oșorheiu, 29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Murș-Oșorheului.

Nic. Manegutiu
protopresbiter

Nr. 323—1899

[173] 2—3

Concurs

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci în comunele însemnate mai jos din protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Cohalm, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.

2. Draos, salar anual 300 fl. cuartir liber și lemne.

3. Jibert, salar anual 300 fl., din care sumă 250 fl. dela popor, și folosirea unei grădini în preț de 50 fl., cuartir și lemne.

Se cere dela concurrent, ca să conducă corul cu tinerimea în biserică, și să țină o strană în biserică; spre scopul acesta să se presinte în vre-o Duminică sau Sărbătoare în biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântări.

4. Valendorf, salar anual 300 fl. din cari 100 fl. dela Consistor și 200 fl. dela popor, cuartir și lemne.

5. Felmer, salar anual, 300 fl. prin repartițiune dela popor, cuartir și lemne.

6. Crihalma, salar anual 300 prin repartițiune dela popor, cuartir și lemne de foc.

Cei cari doresc a reflecta la vre-unul din posturile de mai sus, vor avea a-și așterne suplicele de concurs instruite conform legilor din vigóre, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Cohalm, 5 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitetele parochiale.

Nicolae D. Mircea
protopresb.

Nr. 478/1899

[159] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor de învățători din vacantele comune bisericesti mai jos însemnate, în protopresbiteratul Târnavei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.” și anume:

1. Cetatea-de-baltă, post împreunat cu cantoratul, salar de 358 fl., cuartir și lemne de foc, și anume:

a) în pământ arător și fânaș 11 jugăre 678□, contribuțiunea are să o plătescă învățătorul, pentru 6 jugăre 1494□ în anul acesta primește din arândă în bani 80 fl. v. a.;

b) dela 35—40 curți câte 1 felderă cucuruz sfirmit;

c) terțialitatea din stola parochului circa 30—35 fl. și alte venit;

d) din repartițiune pe popor 50 fl. v. a.;

e) din fondul școlar eparchial 50 fl. v. a.;

f) casa, curtea și grădina cantorală tot în folosul învățătorului.

Alegerea va fi pe un an provisoră.

2. Blăjel, salar 300 fl. v. a. din repartițiune, cuartir natural și grădină de legumi, învățătorul are să ție o strană în biserică Duminică și în Sărbători, și petițiunea să o instrueze cu documente în original, altcum nu se admite în candidare.

3. Boian, salar 300 fl. v. a., bani solviți în rate 3-lunare anticipative, cuartir în edificiul școlii, lemne de foc și grădină de legumi.

4. Chesler, salar 300 fl. v. a. și cuartir în edificiul școlii; acest post este împreunat cu cantoratul.

5. Crăciunel, salar 300 fl. v. a. și cuartir.

6. Sânbenedic, salar de 300 fl. v. a. și cuartir.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, vor avea a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigóre, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă (u. p. Küüllóvár) până la termenul fixat.

Cetatea-de-baltă, 25 Iuliu 1899.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective —

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Târnavei.

Nic. Todoran,
protopresbiter.

Nr. 471/899

[160] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele însemnate mai jos, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Câmpuri-din-sus, cu salar de 200 fl. prin repartiție dela popor, cuartir și lemne pentru încălzit.

2. Certejul-de-jos, cu filia Cója, salar de 300 fl. și anume: 220 fl. 50 cr. din repartiție în popor, din cameta împrumutului de stat 43 fl., din cameta regalului 12 fl. 50 cr., în lemne de foc 44 fl., la olaltă 300 fl., și cuartir liber.

3. Glodgilesci, cu salar anual de 300 fl. și adevă în bani din repartițiune 151 fl., în naturalii 49 măsuri de cucuruz sfirmit = 49 fl., folosința pământului școlar numit „Cetățiană” = 38 fl., și ajutor dela stat 62 fl., la olaltă 300 fl., cuartir în edificiul școlii, doi stângini de lemne și grădină de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere să se prezenteze până la alegere în vre-o Duminică ori Sărbătoare la biserică din comuna la care au concurat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire a salarului.

Invățătorul ales la vre-una din aceste școle, e dator să țină și prelegerile în școala de repetițiune împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Duminică și Sărbătorea în strană, având a conduce cu școlarii și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au să-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la termenul susindicat.

Iliia, la 29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Iliie, în conțelegere cu comitetele parochiale respective:

Avram P. Păcurariu
protopresbiter

Ad. Nr. 205. 1899

[163] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în comunele mai jos înșirate din protopresbiteratul Bistriței, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Borgo-Bistrița, pentru un post învățător sc, cu salar de 300 fl. din fondul școlar, cuartir în edificiul școlii, 3 orgii de lemne și folosirea grădinei școlare de jumătate.

2. Blașfalăul-de-sus cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. Blașfalăul-de-jos, cu salar de 300 fl., de la popor, cuartir și folosirea grădinei școlare.

4. Galați, cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne suplicele instruite conform legilor în vigóre, în termenul deschis, la oficiul ppresbiteral subsemnat. Cei apti de a instrua cântările și a forma coruri cu tinerimea, vor fi preferiți.

Borgo-Bistrița, în 27 Iulie 1899.

In conțelegere cu comitetele parochiale respective:

Simion Monda
protopop

Nr. 380/1899

[161] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Lupșei, se escrie concurs cu termen de 31 August 1899.

1. Bedeleu, 2. Cacova-Ieri, 3. Mogaș-Mămăligani, 4. Muncel, 5. Ocolişul-mic, 6. Poșaga-de-jos, 7. Sălcina-de-jos, 8. Sasa, și 9. Valea-Lupșei, cu salar de câte 300 fl. din repartiție, și cuatir și lemne.

Doritorii, de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și așternă cererile, instruite în sensul normelor din vigóre, subsemnatului oficiu protopresbiteral, în

termenul indicat, și permițându-le impregiurările să se prezenteze în comună pentru a-și dovedi desteritatea în cântări.

Ofenbaia, în 28 Iulie 1899.

Oficiul protopresbiteral al Lupșei:

Ioan Danciu
protopresb.

Nr. 334 școl.

[165] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea în mod definitiv a posturilor învățătoresci dela școlile elementare populare gr.-or. din comunele Libotin și Rogoz, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.” Fiecare post cu salar de 300 fl. v. a. anual și anume 100 fl. v. a. din repartițiune pe popor, iar 200 fl. v. a. ajutor de stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor din vigóre, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Cupșeni, în 29 Iulie 1899.

Oficiul gr.-or. al Solnocului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Samuil Cupșa
protopresbiter

Nr. 429—1899

[162] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de al doilea învățător la școala confesională gr.-or. română din Drăguș, protopresbiteratul Avrigului, se escrie prin această concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de învățător sunt:

a) Salarul anual de 300 floreni v. a.;

b.) Cuartir natural; și

c.) Lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător, să-și substernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigóre, la subscrisul oficiu protopresbiteral greco-oriental al Avrigului, în Avrig (posta Avrig, Felek, Szebenvarmegye) până la termenul sus indicat.

Avrig, 31 Iuliu 1899.

In conțelegere cu comitetul parochial respectiv —

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrigului.

Ioan Căndea
protopop

[168] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Albei-Iulie, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Roman”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Venitele din parochia protopresbiterală Alba-Iulia-oraș, precum și locuință liberă în casa protopresbiterală parochială.

2. Taxele ce incurg dela visitarea comunelor tractuale și alte funcțiuni protopresbiterale.

3. Taxa bilanțului de 2 fl. dela fiecare parochie la an.

4. Ajutorul din casa Consistorului Archiepiscopalian contemplant și pentru alți protopresbiteri, conform concluziilor sinodului archiepiscopalian.

Doritorii cari reflectează la acest post, au să-și înainteze și instruescă cererile lor, însoțite de documentele originale cerute prin concludul congresual și atestatele de calificatiune, în termenul deschis, dea-dreptul la adresa Venerabilului Consistor archiepiscopalian.

Alba-Iulia, din ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 13 Iuliu 1899.

El. Rusan
adm. prot.

Iul. Boșca
notariu